

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:		Főmunkatárs:		Magánhirdetések legutányosabban, árszabály szerint. Hivatalos hirdetések díja: 100 szög 2 frt. ezentúl minden megkezdett szög szónál 60 krral több. Lapunk számára hirdetések elfogad. «Reuter úgyhírköz» és a Magy. Távir. Iroda» hirdetési irodája Budapest, Granátos-utca 1. szám.
Egész évre	4 frt	Fehér János.	Révész Lajos.	
Fél évre	2	Kiadóhivatal: a turóc-szt.-mártoni „Magyar Nyomda”.		

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra címezve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.

A földbirtok kérdése.

Báró Bánffy Dezsőnek érdeműl tudjuk be, hogy az alföldi munkáskérdést legalább a pilanatnyi orvoslás céljából kezébe vette. A kabinetnek egy tagja pedig, Wallasics Gyula kultuszminiszter, még egy általánosabb és igen helyes irányt is megjelölt, midőn elrendelte, hogy a nyomorgó munkások közt 1000 hold közalapítványi birtok apró bérletekben kiosztassék. Az apró bérletrendszernek a felülről való kezdeményezését a legmelegebben üdvözölheljük, de szükségesnek tartjuk, hogy sokkal nagyobb méreteket érjen el.

Oly országban, a hol a kincstárnak közel három millió hold birtoka van s a hol a vallás- és közalapítványi birtokok holdszáma nem kevesebb, mint 248 869, ott az apró bérletekre, a melyek pusztuló parasztságunk egyrészt megmenthetik, még elég tér nyílik.

Sőt egyenesen kötelessége az államnak a parcellás bérletrendszer nagyban való alkalmazása. Épp azok az vidékeken, a hol parasztságunk nagy veszélyben forog, mint az Alföldön és a Dunántúlnál, ha magának az államnak nincs elég földbirtoka, vásárolnia kell oly célból, hogy apró bérleteket vagy apró földbirtok-rendszert teremtsen, megmentsen parasztságunk a végenyészettől. Megdöbbentő gondolat, hogy ide jutottunk. De még semmi sincs elveszve. Anglia példájától okulhatunk. Ennek parasztsága a miénkhez hasonló viszonyai miatt elvesztett, s most az állam a legnagyobb erőfeszítéseket teszi, hogy rekonstruálja földbirtokos parasztságát. A mi parasztságunkat még meg lehet menteni; de a munkát nagy és széles alapokra kell helyezni.

A földbirtok-kérdést nyíltan és határozottan fel kell venni a nemzeti politika programjába. És ebben nemcsak a parasztság, hanem egyszerűsége a közép-földbirtokosság megmentésének is kell szerepelnie. De nem reakcionárius rendszabályokra van itt szükség, hanem épp ellenkezőleg, a liberális és demokratikus elvek érvényesítésére a földbirtokban. Az agrárius eszmék maradványok voltak a múltban s veszélyesek maradnak jövőre, a mennyiben

korlátozó rendszabályokat tartalmaznak. Am ellenkezőleg, le kell dőlnie minden mesterséges korlátnak, hogy a földbirtok-viszonyokkal kapcsolatos bajok orvosolhatók legyenek, s hogy az e viszonyokban gyökerező nemzeti problémát megoldhassuk. Magyarország határozottan azon az úton halad előre, a melynek végredője gyanánt Itáliára vonatkozik Tacitus feljegyzete: latifundia Italiam perdidere. Azon az úton vagyunk, a melyen Anglia jutott parasztságának és középföldbirtokos-osztálynak elvesztésére. A nagybirtok, hitbizomány és egyházi vagyon megessi parasztságunkat és középföldbirtokos-osztályunkat, hogy aztán tönkretelje magát az országot.

A legjellemzőbb és a magyar politikát leginkább kompromitáló tény az, hogy a kötött és nem kötött földbirtok közt levő aránytalanság éppen a magyar faj ellen önti ki pusztító mérget, ezt öli és irtja; ellenben oláhnak, tónak békét hagy. Egész Erdélyben alig van 10,000 hold hitbizomány és egészen jelentéktelen az egyházi vagyon; ellenben a Dunán-túl több mint 1,000,000 holdra rúg maga a hitbizományi birtok s óriásira megy a holt kézbirtoka. Baranya-megyében az összes szabad-földbirtok csak 59%, a hitbizomány 20% s az egyházi vagyon 7%. Sopron-megyében a hitbizományi birtok közel 28%, az egyházi vagyon közel 4%, úgy, hogy a szabadforgalmu földbirtok csak 53%. Somogy-vármegyében a hitbizományi birtok százalékaránya megközelíti a 17-et, az egyházi vagyoné túlhaladja a 8%-ot. Az egész Dunán-túl csak szabad-földbirtoka csak 66%, s ennek is roppant hányadát képezik a hitbizományilag meg nem kötött, de azért a forgalomból tényleg mégis kivett nagyradalmi birtokok. Magában Somogy-megyében az egyetlen Széchényi-familianak közel 100,000 hold hitbizományilag meg nem kötött latifundiuma van, úgy, hogy a Dunán-túl tényleg igen csekély, majdnem elenyésző a szabad-forgalmu birtok hányada. De ugyanez mondható az Alföld nagy részéről is. Csongrád-vármegyében a hitbizományi birtok nem éri el a 13%-ot s a községi a 20-at; a szabadforgalmu birtok mégis kevés és épp azért méregdrága. Nem csoda tehát,

ha Csongrád-megye a munkászavargások s az agrárius bajok egyik főfészke, a miből megittélhető a mélyen gyökerező bajok jellege s azok orvoslásának módja.

A magyar nemzet konszolidációja nem történhetik meg a földbirtok-kérdés gyökeres rendezése nélkül. Franciaország eltörölte a hitbizományokat, és oly radikális örökösödési törvényeket léptetett életbe, a melyek bontólag hatottak a szabad-nagybirtokra is, úgy, hogy ma Franciaországban legnagyobb a világon a közép- és kisbirtok aránya s ennek köszöni nagy nemzeti erőt és hatalmát. Angliának pedig összes ipari és kereskedelmi nagysága nem képes kiegyenlíteni azt az óriási hátrányt, a melyet a földbirtok egyensúlyának kiközösítése, a kis- és középbirtok tönkretelése okozott.

Nekünk nincs nagyparunk és kereskedelmünk. Nemzeti erőnk forrása a földbirtok. Ha itt elbillen az egyensúly — és már-már elbillent — mi hozhatja azt ismét helyre? Mily kárpótlást adhatnak a nemzetnek egyes főri családjai és felekezetei azért a szinte katasztrófával egyértelmű csapásért, ha parasztságunk tönkremegy s a középföldbirtok úgy enyészik, mint enyészett a legutóbbi évtizedek alatt, úgy, hogy csak 1880 és 1890 közt nem kevesebb mint 2%-al fogyott.

Meg kell tehát rendszabályozni a hitbizományokat és a köteles rész terjesztésével gyorsabb kell tenni a nagybirtok oszlását; ilyen és más elveket fel kell venni a nemzeti politika programjába. Eddig ezek nem voltak programon, oda kell helyezni őket most. Az egyházpolitikai program végrehajtása után elkövetkezendő nemzeti konszolidáció korszaka nem nélkülözheti a földbirtok-kérdésnek e programmszerű felállítását. Ha kiközösken a nemzeti súlypont a maga hagyományos helyéről, kiközösken egyszerűsödve vele a nemzeti politika súlypontja is. A magyar államot csak úgy konszolidálhatjuk, ha konszolidáljuk társadalmunkat s ennek belső egyensúlyát. Külömben felbillen először társadalmi s aztán állami egyensúlyunk. A mi erre következik az csak a katasztrófa lehet.

A „FELVIDÉKI HIRADO” TÁRCÁJA.

Lefelé a lejtőn.

— Elbeszélés. —

Irta: Révész Lajos.

— A „Felvidéki Híradó” eredeti tárcája. — (Folytatás.)

Apjának békéltető szavai egészen lecsendesítették a felzúgott asszonyt. Jót sétált a park havas útján, s kipirulva a csipő februári szélétől, lehiggadva a tréfás, enyélgő szavaktól, melyekkel apja mulattatta, egészen megnyugodva fektült le, hogy férjét mosolygó arccal fogadja, ha majd ebédre haza érkezik.

Úgy kellett felebrezteni a józai álomból, Mikor komornája felöltöztette s átsettett az ebédlőbe, férje ott várta, meglehetősen zavarban lévén, hogy miként kezdje a menetegetést.

— Ugy-e, hamar vissza adtam a kölesönt? kérde az asszonyka mosolygva. Az este maga várakoztatott meg engem; most meg reám kellett várakoznia, hogy ebédet kapjon.

— Oh, te edes jószág! Hát nem haragszol rám igen nagyon? Legénykori pajtásaimmal jöttem össze véletlenül. Többet itunk, mint kellett volna s nem akartam azzal a zavart fejfel eléd kerülni, édes. Azt gondoltam, hamarabb megbocsátasz így, mintha úgy látnál volna.

Egészen úgy volt, amint apja mondta. Hogyne bocsátott volna meg neki a fiatal asszony? Oda nyujtotta ide ajkát férjének, ki azt a bűnbánó gyöngédséggel csokolta meg. — s aztán elfelejtették mindketten, hogy az egyik nagyot hibázott s a másik nagy indulatba jött e miatt.

Mikor delután Andó Kristóf ismét hozzájuk jött, a legjobb barátságban, enyeleget taláta őket. S ez neki is igen jól esett. Tartott tőle, hogy a heves vérű asszony, kivált ebben az állapotban, jelenetet kezd a férjével. No, és hogy az hová vezetne e között a két indulatos teremtés között — arra gondolni is féltelmes volt.

Igy aztán hamar feledésbe ment az izgalmat keltő esemény.

De sajnos, nem hosszú időre. Boldizsár Béla igazán szerette nejét s mintaférj volt abban az idegen világban, ahol az ő hiányos nyelvismeretei mellett egészen rá volt utalva nagy műveltségű feleségére. El sem mozdult mellőle; egy lépést sem tett nála nélkül. Hisz dicserétre legyen mondva, egyetlen egyszer sem jutott eszébe unalmasnak találni azt az örökös együtt lételt. Soha nem jutott eszébe viharos ijuságának hűséges cimboráira gondolni. Aranka szenvedélyes odaadása, végtelen kedves tartsága és az az örökös változatosság az idegenben, elfeledtették a közelmúlt idők emlékeit.

Hanem, amint újra benne volt legénykora légkörében, amikor összejött egykori kalandjainak részeseivel, — attól kezdve mindinkább erőt vett rajta a vágyakozás nem is oly régi korlátlan szabadsága után.

Alig mult el egy hónap — pedig akkor már minden napot sejtelmes félelemmel várt az asszonyka — Boldizsár Béla ismét elmaradt — s megint csak másnap ebédre tért haza.

Ismétlődött a multkori jelenet. A férj igazi bűnbánattal mentette magát s kérte a bocsánatot keserves sírdögölő feleségétől — s ez végre ismét csak megbocsátotta a hízogó bűnbánónak.

— Mi lett volna velem, ha azáltal érzékek meg az én féltve várt nagy óráim? Mi lett volna velem nálad nélkül?

— Oh, te drága! S mégspádt az erős férfi erre a kérdésre. Nem hagylak el többé, ígérem! És e pilanatban csakugyan igaz volt ez az elhatározás lelkében s olyan gyöngédséggel csokolta meg a megvizsgálatódott asszonyt, mint talán soha azelőtt.

Meg is tartotta ígértét hűségesen. Bár igaz, hogy nagy próbára volt téve állhatatossága.

Alig tíz nappal ugyanis ez eset után rászállott a „golyó» Boldizsárék házára s egy erősen síró kis babát hozott valahonnan tündérorzágból. Ez a hangos lármát azonban Andó Kristófnak is, Boldizsár Bélának is szebb volt az angyalok énekénél, mikor az orvos bejelentette nekik, hogy »a fiatalok ép és egészséges le

Mezőgazdasági bajaink.

Lévai Henrik főrendihasi tag, az Első magyar általános biztosító társaság igazgatója, a magyar közgazdasági ügyek egyik elismert előkelő munkása, hosszabb idő óta nem szolgált fel a nyilvánosság előtt. Alik Lévai kitartó, vasszorgalmú munkásságát minden közügy iránt éber érdeklődéssel közelebbről nem ismerik, már-már azt hitték, hogy a kitűnő férfi az alkotó munkába belefáradt, s ifjabb erőinek engedte át mindazon eredményekkel működő intézmények továbbvezetését, melyek alapköveté nagyrészt ő rakta le. Örömmel vettünk azonban tudomást arról, hogy Lévai még korántsem fáradt bele az alkotó munkába, és kész mely beletasalt, munkacseréjét, lakadatlan tevékenységét felajánlani minden nagyobb szabású oly vállalat létesítésére, amely valóban közszükségletet pótol. A többiek közt a mezőgazdasági válság szánalanság nagyfontosságú kérdése hosszabb idő óta foglalkoztatja Lévai-t, s e csendes, de annál gyümölcsözőbb vizsgálódás eredménye ma tanulmány, amelyet Lévai Henrik »Néhány szó mezőgazdasági bajaink orvoslásáról« cím alatt a napokban közrebojcsatolt.

Lévai abból indul ki, hogy a szinte minden európai államban érezhető mezőgazdasági válság okai nálunk nem teljesen azonosak azok okokkal, amelyek a nyugat-európai országokban panaszolt agrár-bajokat előidézték, mindfölgva csak oly gyógyszerrel leszünk képesek a mezőgazdasági válságot elhárítani, amely a magyar mezőgazdasági elemek sajátos jellemének és az egész magyar közfelfogásnak megfelel. Ez ökből szerző az agrár-bajok megszüntetésére végett eddig javaslatba hozott terveket egyikét sem helyesli, és azon nézetének ad kifejezést, hogy alkalmas intézmény létesítésére a magyar társadalom és közélet legjobb elemei érdeklődésének felkeltése útján kellene törekedni és nem kell azt tartani, hogy az intézmény pénzügyi tekintetben gyöngye lesz, ha nem a modern spekuláció révén létezik.

Ezek előrebocsátása után Lévai, kiemelve azt, hogy a mai mezőgazdasági válság nem csupán a nagyszámú közpirtokosokat sújtja, de sújtja az Alföldön azon földművelőket is, a kik maguk földdel nem rendelkeznek, de a mezőgazdaságból élnek: oly hitelintézet létesítését tartja a mezőgazdasággal foglalkozó minden rétegben tisztító baj elenyészésére egyedül alkalmasnak, amely képes a földirtokosok tökéletes hitelviszonyaiból eredő sűrű földirtokos pusztulás megszüntetésével a kisirtokosok szerves végtelen nehézségeiből eredő agrárszocializmusát is orvosolni. E feladatnak megoldását a kontemplatív hitelintézet azon ismert körülménye alapítaná, mely szerint nálunk a föld hiteltelensége az egész földirtokos értékének csak feléig terjed, mindfölgva, ha pld. az 1000 holdas birtok tulajdonosa földhitelt teljesen kimerítette, azaz, ha birtokát 500 hold értékének megfelelő jelzálog terhelte, a földje révén megszünt hitelképes lenni és legfeljebb még személyi hitelt élvezhet, noha 500 hold meg nem terhelt földnek még mindig tulajdonosa. Az ily földirtokos aztan gyakran ki van téve a tönkremenetnek. A létesítendő hitelintézetnek első sorban az ily birtokosokat kellene gondjait alá venni, akként intézve annak ügyeit, hogy részére a birtoknak még tehermentes felezését minden körülmények közt megmentsse. Ezt a feladatot az intézet csak jelzálogteher összegének megfelelő birtokrészt megvásárlása útján oldhatja meg és itt lépne előtérbe az intézet második feladata, t. i. az, hogy azokat, kik földirtokosok szerzésére vágyának és arra képesek, eme öböl megvalósításához eljuttassa s ekként a ma elégedetlenkedő agrár-szocialistákat szorgalmas birtokosokká avassa. A nagyobb birtokosoktól adóssági terheik megszüntetésére végett megvett birtok-

területeket ugyanis parcellákra osztva az intézet eladná; földet vásárló klientéla minden kétséget kizárólag bőven állana rendelkezésre, miután az agrár-szocializmusnak ép az az egyik főoka, hogy a földművelő-osztály olcsóbb rétegeiben meg van a vágy, sőt a vagyoni képesség is a birtok-vásárlásra, de eladható tét kisebb területek hiánya miatt e kívánság nem teljesülhet.

Ezekben szerző az általa kontemplatív mezőgazdasági hitelintézet célját gyakorlati irányban megismertetve, rámutat azon figyelemreméltó elvességre, hogy az intézet a jelen körülmények közt ép ott nem fejtethetne ki a jelzett irányban sikeres működést, hol arra a legnagyobb szükség lenne. A mondatok szerint ugyanis az intézet célját azzal oldaná meg, ha a parcelláiban való birtokeladással a földművelő proletariátus azonban ép az Alföldön van leginkább elterjedve, ott, hol a földirtok nagy része szilárd kezekben van s ekként a hitelintézetnek vajmi kevés alkalma lenne birtoktesteket parcellázás végett magához váltani. Eredeti, zseniális és a tanulmány legfontosabb pontját képezi az az eszme, melyet szerző a végből vett fel, hogy az intézet közhasznú tevékenysége az Alföldön is lehetővé tessenék. Rámutat nevezetesen ama nagy földirtok-komplexumokra, melyek ma a nagy alföldi városok és községek tulajdonában és kezelésében vannak s amelyek ezen helyzetükben sem állami, sem községi fiskális szempontból kellően ki nem használhatók, nemzetgazdasági szempontból pedig az ekkora tökéhez fűzhető legkedvezetesebb igényeknek is alig felelnek meg. Erdekes illusztrálására szolgál ezen állításnak a következő példa:

»Szedeg város földirtoka 72,514 kat. hold, melyből 32,910 kat hold 4347 bérlelnek van bérbeadva; 26,318 kat. hold legelő; 6155 kat hold erdő; 6141 kat. hold rét stb. A város földbérvétele 1892. évben költségelőirányzata szerint 408,539 frt 22 krra rugott. Ezen földirtok rendes költségei, 162,014 frt 23 krt tettek ki. E szerint a város tiszta földbérvétele 1892-ben körülbelül 215,393 frra rugott.

Ellenben, ha Szedeg város földirtokait parcellázva eladja s ha földjének holdját átlag 200 forinttal lesz képes értékesíteni, a város akkor eddig soha nem tapasztalt s nem is remélt kedvező anyagi helyzetbe jut. A földirtokkal járó rendkívüli kiadásoktól meg szabadulva s a földet eladásból begyűlt tőkét pupillaris biztosítékokkal bíró értékpapírokra fektetve, sokkal biztosabb és jóval nagyobb értékű jövedelmek és jelen-tékenyben megcsökent adminisztratív költséggel könnyebben felélhet meg kötelezettségeinek.

A mi áll Szedeg városra, az a többi alföldi városokra nézve is hasznos; ha ezen városok, az előnyök felismerésével, földirtokaiknak parcellázva eladásra határoznak magokat s ennek közvetítésével oly illetékesebb tényezői, az a célból létesítendő mezőgazdasági hitelintézetet bíznak meg, az az Alföldön képes lenne közérdekű misszióját teljesíteni.

Ezekben ismertetjük meg Lévai általános figyelmet érdemlő tevékenységét. Zárókélek felülük meg, hogy Lévai nemcsak eszmét ajánl, de késznek nyilatkozik tetteikkel is közreműködni terének megvalósítása érdekében.

A Lévai által propagált eszme megvalósítása érdekében ugyanis a nagybirtokos-osztály és a pénzügyvilág több előkelő tagja — köztük Lévai Henrik, gróf Nádasdy Ferenc, gróf Andrássy Gyula, gr. Zichy Nándor, Burchard-Beláry Konrad, báró Nikolics Fedor, stb. — több értekezletet tartott, amelynek konkrét eredménye, hogy az új hitelintézet alapítására nemcsak elvben határozottak let, hanem annak létrejötté anyagi tekintetben is biztosítottak. Az új bank alapítóje 10 millió frra s cége »Magyar mezőgazdasági hitelintézet mint részvénytársaság«-ra van tervezve.

Lapszemle.

A »Národnie Noviny« f. évi május hó 9-én kelt száma »Gyermekeink nagy szerencsétlensége« cím alatt vezércikkben, a következőket írja: Az iskolai év befejezéséhez közeledek. Egy-két hónap múlva hazajönnek gyermekeink Vigan-e, szomorúan-e, az szorgalmuktól, tehetségüktől s szerencsétlenségüktől függ. Az már úgy van az egész világon. A szülőknek csak egy nagy rétege nem örülhet igazán egy esetben sem, szorgalmas, tehetséges s szerencsés gyermekeinek. Szomorúan küldte gyermekeit az iskolákba, részletek s nagy grázzsal varja őket vissza. Ez a tót szülő.

Jóságot, szépséget s igazságot szív magába az ember gyermekkorában. Erősen hiszem s ebben mélyéges igazság rejlik, hogy az ember becset a gyermekeké képezik. Legalább azt az egyet apodiktikus-matematikussal hűséggel tudom: hogy a teremtő-alkotás, a poetikuss s művészi érzés alapjai a legifjabb, nagyrészt iskolázás előtti időkben gyökeredeznek. De nem csak ez: hanem a szeretet, jóság és igazság jühetlen körülvet gyermek igazságszerelő, tisztességes s nemes egyéniséggé való fejlődésének záloga, sőt ugyiszlóval biztossága van leletményezése ebben. A szeretet, jóság és igazság legelője megerősíti benne a gonosznak való ellenszélgyűzés érzelmét. Öröme is van szükség, hogy a gyermeknek az életétütagarak készletét szolgáltsassa, a melyek gyakran a sötétben veszelnek bennük, akárcsak a sötét éjben kihúzott világitó mécs. Az első években keserűségben növekedett, szerencsétlenséggel agyonanyagott s hamissággal körülvet gyermekek, az elzűlés, ocsmányosság vagy éppen haszontalanságnak s erkölcsi romlottságnak néznek előjele.

A tót gyermeknek van a mai időben az egész művelt világon a legkevésbé kiáltása arra, hogy igazsággal, jóssággal, szeretettel s örömmel bánjanak vele. Ha csak a szülő vassáncokkal nem veszi körül, már a gyermek-szobában rá lehel a hazugság s hamisság a maga hideg leheletét. A tót gyermektől elveznek azt, a mi az egész világon mindenütt szent, istennek s a természetnek első adománya, — s a hol el nem veszik, ez csak azért történik, mert a ragadozóknak nincs erejük, ugyint a kertet fogajval, lábával és száruival pusztító keeskebak agyon nem tiporhat minden növénykét, minden gyökerecskét. Növényke s gyökerecske sok, igen sok van. Csak az a sokaság védi meg itt-ott épségben a gyöngye növénykeket.

Eljő az iskola. A tót gyermek bele van vetve egyszerre a hamisság, hazugság s szellemi kínok igazi poklába. Tudjuk, el nem hiszik nekünk a művelt világon: hogy a tót gyermek az iskola küszöbén elveszti anyanyelvét, törvényileg veszté el, mert a világságham mégis áthozza a küszöbön. S hogy által viszi, ezért nyomorúságos, gúnylángyáva, az előrehaladás akadályává s a szülői tekintélytől pótlóandó tanítói tekintélyt ballasztjává lesz. (Jegyzet. A hol ez nem történik, az csak némely katolikuss s evangélikuss iskolában van meg, de itt is csak akkor, ha a tanító véletlenül nemcsak jó, értelmes s önmagához hű, hanem jellemleg s anyagilag is elég erős arka, hogy ellentmondjon a csabitagatásoknak, panaszoknak s ellentálljon a jutalmaknak s dícsöreteteknek. Ilyenek szerint vannak még s ezeket kivesszük a csoportból.)

Nem hiszik s ez mégis igaz. Már a gyermek-kertben (óvodában) kiszaktják a gyermekek anyanyelvét. Az allami iskolákban a tót nép között az ABC-től kezdve minden tötöl meg. Merészleje valaki azt mondani, hogy ez hazugság! Helyt állunk. Meré-

— Tehát fiú! s a két aggódó férfi melegen szorította meg egymás kezét; aztan szótlanul jártak föl s le a teremben egymás mellett; Andó Kristóf bajszt sodrogatva s egészen belemerülve ábrándjaiba; Boldizsár Béla meg attól a forró vágytól izgatta, mikor mehet már be a másik szobába néjés és fiút összecsókolni!

Nagy volt az öröm a két udvarban, jöttek a gratulatók özönével. Csak a nagymama nem jött el első unokája üdvözlésére. Megmaradt abban a gyszós visszavonultságban az örömeik e napjai alatt is; csak annál többit imádkozott az élőkért és meghaltakért!

Mégis, mikor két hónap múlva, június elején, az egész Boldizsár család behajtatott az Andó udvarba s a gyszós öreg asszony meglátta a dajka kezén azt a család szeméfnye oseppeget, felebredt benne a nagymama; kivette a dajka kezéből az alvó babát s gyöngéden szivéhez szorítva vitte be sietve, nehogy a szeilő megfújja rózsapiros arcát.

Mikor az első csókot rálehelte s a baba arcát egy bajor mosoly ragyogta be, majdnem sírva fakadt attól a kimondhatatlan édes érzéstől, mely lelkét e mosoly útján elöltötte. Megelőlte leányát is, vejét is, aztan oda vette magát a kicsike-mellé és leste, mikor ebred? hogy ő legyen az első, aki szemének sugarát felfogja.

Mikor aztan a kis gyermek felébredt s rávetette nagy szemét, Andóné egészen meg volt rendülve. Azok a nagy szemek meghalt leányának méla szemei voltak.

Rahajolt az öreg asszony, lecsókolta azokat az édes-édes szemeket is az övéből két öreg könyvessepp...

kisbaba, mintha a nagymama felolvadt szivének áldása lett volna az a két könyvessepp, újra elaludt édesen, boldogan.

Ettől a pillanattól vissza volt Andóné adva a való világnak; megfedkezett a túlvilágiakról, mert volt, ami ide láncojta. Az a picinyke teremtés; leányának gyermeke; egykori kedvenceinek drága hasonmása. Megtalálta most már élő kiadásban, akit ökrök elvesztettek hitt s olyan igazi megnyugvást talált sokat zaklatott lelke, ha az alvó unoka agyacskaja mellett mondhatta el imáját. Soha, soha azóta a rettenetes nap óta nem szűnt meg kétségbeesése, csak most, mióta azokat a vizsgáztató szép szemeket láthatja; mióta a gödörös arcocska elbajoló mosolyában gyönyörködhetik.

És minden nap ott volt Szamostelken, ha Boldizsárék náluk nem voltak. Andó Kristóf alig tudta estén két hazacsabitani feleségét onnan s kettjük között egészen sajátosság viszony felett azokból a mindkettőjüknek jöleső beszélgetésekből, melyekkel a mosolygó kis baba végtelen kedvességéről áradoztak. Benső, bizalmas viszony, amilyen csak közös érdek által összekapcsolt emberek között lehet.

És olyan boldogok voltak ebben a bizalmas együtt-létben mind a ketten.

Boldizsárék boldogsága talán még nagyobb volt, mint egy évvel azelőtt. Boldizsár Béla, ki tavaly csupán ifjú neje szépségét élvezte, most majdnem elolvadt a boldogságtól, ha síró fiacskáját sikerült megbéknítenie. Ez a nyers, ez a mindenki által vadnak ismert ember a leggyengédebb apa lett; úgy, hogy Andó Aranka nem egyszer indulatba jött, hogy őt gyermeke miatt elhanyagolja.

— Úgy latszik, egészen kiabrandultul belőlem s fiadba szerelmesedtl! mondta egyszer, mikor hiában volt minden hízelkedés, hogy férje figyelmét elvonja magára attól a kibontva rugdalózó piciny gyermektől.

— Bohó vagy, Aranka! Mintha lehetne te belőled kiabrandulni! Hanemhogy fiunkba bele vagyok szerelmesedve, az bizonyos. S azzal újr oda fordult a gyermek felé, hogy szüros bantusával megintcsak előidézze azokat a csodálatos felfrításokat azon az édes kis arcon, melyek őt olyan kacagásra ingerelték, hogy a könye kicsordult tőle.

A fiatal, az elkönyveztetett, a szerföltt hiú asszony öszezavonta sűrű szemöldökét s ebben a pillanatban tamadt föl lelkében az a természetellenes érzés, hogy fia elszakasztja őt férjétől!

És ez volt a forduló pont az ő tragédiájában! Napról-napra idegenebb lett a gyermeke iránt s napról-napra türelmetlenebb, követelőbb férjével szemben, ha az őt látzólag elhanyagolta.

Boldizsár Béla elejente egész gyöngédséggel iparkodott megosztani figyelmét kettjük között. Később, mikor már nagyon is szembetűnővé vált a követelés Aranka részéről, hirtelen változás állott be s a gazdaság kezdte lefoglalni annyira, hogy mennél kevesebb időt szentelhetett fiának, — feleségének még kevesebbet.

Ha a mezőről haza jött, megcsókolta a szerelmesen nyakába boruló asszonyt, kis gyermekeit megismogatta — s oda üt íróasztalához, hogy a termés értékesítése céljából üzleti leveleket írjon.

(Folyt. követt.)

HIREINK.

egyeljé valaki azt állítani, hogy azokban az iskolákban létezik től ABC-s könyv. Nem, még a tisztán tótjű község állami iskolájában sem létezik től olvasókönyv. A gyermek meg van fosztva azon fogalomtól, hogy anyanyelvén lehet olvasni és írni. Megmérgezik a től gyermek első terjenjő szemléletét a világról, a dolgokról; oszavariját a fiatal éssz, összekuszálják az első alapos fogalmakat s gondolatokat, a lelket az idegen nyelvnek csomány materialisztikus hideg fogdoba préselik, az emlékezőt lehetőséget mint téli időben a kopasz től fölött tova iramló szélvész megterhelik fecsegésekkel s a hideg s pusztá hangzókknak rikácsolásával.

S aztán hazugsággal és hamissággal így megy az tovább és tovább. Midőn már a nyelv megszűnik a nevelés első s fő eszköze lenni s megjelennek a fogalmak, gondolatok s elméletek; midőn már az elsajátított idegen nyelv második természetű lett, igaz óriási áron, a közvetlen természetes lelki fejlődés arán, akkor aztán megjő a magasabb gondolat, elmélet s pedagógiai hazugság, megjő a gyermeknek a nemzetiségéről, nyelvtől, nemzeti érzelmektől való szándékos systematicus elidegenítése. Valóságos lelki és lelkiismereti rablás, tömeges elfogatás ez.

Sokat kell szenvedni a től népek, sok keserűséget, megaláztatást s jogtalanságot kell elfütnie! Voltak idők, midőn a tótok tömegesen szenvedtek mártyságot a börtönökben, botok s akasztók alatti, számkivetésben; soknak, igen soknak elvéttek a kenyerét, hivatalát, becsületét. No de mégis a legnagyobb márttyrok, áldozatok a mi apró től gyermekeink!

Ehisszük, hogy a szülőknek szívében leg hamarabb olyan szavak találának helyet, melyek édes gyermekeikkel foglalkoznak. Ezt a nemzetiségiek vezérférfiai nagyon is jól tudják, de nagyon ki is használják Midőn csendben, de annál biztosabban végzett igazgatásukra már semminő okot, tápot nem találának, a szülői szívre appellálnak s gyermekeiket illetőleg oly hurokat pengetnek, a melyek oszakarham gondolkodóba éjthetik azokat, akiknek szavának. Hiába, a szülő csak szülő marad s érthető szeretettel csúny gyermekén. De épp azért nem volna szabad oly piszkos kézzel nyúlni a szülői szív szentélyébe! Nem volna szabad oly rémes képet festeni, a melyek látása, ha valók volnának a képek, borzadáyt, kiolt-hatatlan gyűlöletet kelthetnek.

Mert olvasni csak figyelemmel a fentieket. Nem vesszük-e rögtön észre, hogy itt — sajótálag ugyan tén megengedett formában s határok között — de annál borzasztóbb vád, rágalom, igazgatás foglaltatik? Vagy tán van még valami borzasztóbb a szülőre nézve, mint azon tudat, hogy gyermekeinek jövőjéről nem gondoskodhatik, azt nem biztosíthatja? Sőt, hogy gyermekek szüntelen, adáz ellenségek, mérges kígyók, halált helhel skörpök veszik körülü! Azok a kik szülők, az apák, anyák tudják felgöngyi e szavak jelentőségét.

Ma a magunk részéről igyekszünk az ilyen báránybörbe öltözökdőt, mézesszájú farkasokat leleplezni. Ezen alkalommal is határozottan tiltakozunk azon vád ellen, hogy a től szülők gyermekeivel jogtalanul, igazságtalanul, durván bánás s hogy az állami iskolák nem szolgálnak azon cél, melyet minden iskola hivatala volna szolgálni. Hogy az állami iskolákban mindamellett nem állapítják a hazafiatlan, hazaelles szellem, az valami természetű. Hat miért állították volna fel akart ezeket? Hogy némely iskolában nem látszik célszerűnek a től nyelven irt tankönyvek bevezetése, az is valami természetes, mert hisz, a cikkről önmaga állítja, hogy a gyermekek a magyar nyelven való kizárólagos tanítás dacára sem fejejték el a től nyelvet. Mindamellett az anyanyelv kellő határok s pedagógiai célirányosság mellett az állami iskolákban is helyet foglal, főleg az első két fokon. Hogy mégis vannak kivételek, ez mit sem változtat a tanítás helyességének megállapításában, mert nem az a fő, hogy mely nyelven — jöllehet ez a magyar királyi állami iskolákban nős mint magyar abszolúte nem lehet — hanem mit és mily eredménnyel tanítottunk? Már pedig tapasztalható állíthatjuk, hogy az éppen kivételek említett felekezeti iskolákból kikerült növendék épp annyit százeleket nem tud olvasni, mint azon iskolák, a hol magyar tanítanak. Sőt újabb az állami iskolák által fölmutatott eredmény jóval fölülmúlja a felekezeti iskolákat. A szülők tehát bátran s a legnagyobb bizalommal küldhetik gyermekeiket az állami iskolákba. Elete való dolgokat tanítanak ott nagyon is s csak ezeket sajátítsa el gyermekük s nem fogja az életben karát vallani. Persze nem tanítanak az állami iskolában hazafiatlan módon sem érezni, sem énekelni, sem imádkozni, hanem tanítják szüntelen azon igazságot, hogy e földet, minden élünk, szeretnünk kell, hogy e föld neve Magyarország s azok, a kik benne laknak, kell, hogy magyarázelműeknek vallják mindenkor magukat! Mindezeket azonban odaát is tanítani kellene, sajnos, gyászos dolog, hogy még sincs így! Azért, hogy vannak iskolák, melyek hivatásuk magasztalan állanak, abszolúte nem következnek az amit a cikkről igazság gyánant állít. A tehetséges, tótjű gyermekek nagyon is boldogulnak ezekben az iskolákban, de épp az fáj sokaknak, hogy a szülők figyelme most mindinkább az állami iskolák felé fordul, mert belátja, hogy azokban mégis csak megállapíthatja gyermekek jövőjét s korántsem igaz az, a mit báránybörbe bűjt jóakarói ezekről állítanak.

— **Kitüntették tanítókat.** A n. m. vallás- és közokt. m. kir. miniszter úr f. évi április hó 23-án 17020. szám alatt kelt magas rendeletével a magyar nyelv sikeres oktatása és terjesztése körül tanusított kitűnő buzgalomuk elismerésül Uhlvári Szende turóc-szt-mártoni, Rakitta Samu rutkai és Keleti Károly felső-turócseki állami tanítókat egyenként 50 frt jutalomdíjjal tüntette ki.

— **Esküvők.** Dr. Haas Jakab megyei főorvos kedves leánya, Berta kisasszony, mai nap délután 3 órakor esküszik örök hűséget Preis Illés nagyváradi börtörgyárosnak; ugyancsak ma tartja esküvőjét Löwy Józsa kisasszony, Bienenstock József privigei kereskedővel. — Tartós boldogságot kívánunk az új házaspároknak.

— **Kirándulás.** A turóc-szt-mártoni állami középkereskedelmi iskola 80 növendéke, és a polgári fiúiskola két felsőbb osztályának 70 tanulója tett kirándulást — május hó 8-án — Znióváraljára. A fátalasság nemzeti zászló lengése mellett vonult a régi vármegyébe, a honnan talán a legszebb kilátás nyílik a megyére. A hegy lábánál Farkas Sándor képezdai tanár üdvözölte hivatalos minőségben elfoglalt kártársai nevében a fátalasság élén menetelő tanári kart, s aztán átvette a vezetést. A felvonulás mintegy ötvenegy órát vett igénybe s fent ugyancsak jól izlett a villás reggeli. Két órai pihenő után lefelé indult a menet, s fél kettőkor végig haladva a kis város közönségének kíváncsisága közegett, bevonult a vendégfőbe, a hol megrendelt ebéd várta a kirándulókat. Itt oszakarham jó kekv fakadt, mert a znióváraljai tanítóképzede zenekara is megjelent és feledele a faradalmat. Végül hangulatban teit az idő; a két intézet tanárai és ifjúsága igen jól éreztek magukat egymás társaságában. Öt órakor azonban kiadott a tej a soraközébe s a hosszú oszlop megindult Pribóc felé, hogy a 8 órai vonatot elérve, hazatérhessen otthonába.

— **Mulató-hely megnyitása.** A Pátsch-féle nyári mulató-hely megnyitása május hó 5-én volt. A megnyitást nem sejtett sikerültehez nagyban hozzájárult a rutkai tüzoltóság megjelenése, nem különben a kassai-oderbergi vasút rutkai géppárya 24 tagból álló zenekaranak kivonulása. Lehet mondani, hogy a zenekar pompásan adta elő darabjait, s így nem csoda, hogy a késő esti órákig kitarotok a nagyszámban megjelent vendégek. A gyári zenekar paúzáit Csónka Pali helybeli zenekar játéka töltötte be. Volt tehát alkalma a közönségnek a zené élvezetében. Öhajjúk, hogy a géppáryi zenekar ezután is többször átrándjon.

— **Ifjusági előadás.** Liptó-Szt-Miklósról írja levelezőnk: A liptó-szt-miklósi állami polgári iskola múlt héten a "Fekete sas" szálló nyertermében az iskola tápintézete és segélyző-alapja javára sikerült jótékony-célú előadást rendezett, melyet díszes közönség hallgatóit végig. Ott volt Kürthy Lajos főispán, Andaházy Géza alispán, Kisely Árpád kir. tanfelügyelő, Jeszenszky Géza járásbíró stb. stb. Az előadás sorrendje a következő volt: — 1. Induló, Kückentől, énekelte az iskola vegyeskara. — 2. Magyar Népdalok, Hoós János, énekelte az iskola vegyeskara. — 4. A Tavasz Tündére. Látványos színmű i felvonásban. — 5. A fecske, Bognártól, zenekari kíséret mellett énekelte a leányok kara. — 5. A gazdag rokon. vigjáték i felvonásban. — 6. Vadászdal, Hoós Jánostól, énekelte az iskola vegyeskara. A sorrend minden pontját élénken megtapsolták. Az előadás után előbb a gyermekek, aztán a felnőttek számára tánc volt. Felülírtettek: Kürthy Lajos főispán i frt 50 kr., özv. Joób Adolfin 5 frt, Kisely Árpád 2 frt, dr. Mikó Gyula 4 frt, Steier Izidor i frt, Kisely Gyula 50 kr., Sonda József 40 kr., Fülöp N. 40., Strausz Mór 40 kr.

— **Barátság kutya és macska között.** Hogy Romulus és Remus farkas szoptatták, azt úgy hiszem mindenki tudja, de hogy a kutya és macska egymás között olyan barátságban legyenek, mint az én Mäderl kutyám és a házbéli cicánk — azt talán kevesen tapasztalták. Igen, mióta a Mádi cica házunkhoz került, Mäderl állandó óráv lett és az anya szerepét vállalta el minden tekintetben; vele alszik, vele játszik és ha a Csárdás, vagy a Vadász — persze ezek mindig gonosz indulattal — közledek a cicához, azt hős utagással és morgással kényszeríti hátrálásra, sőt komoly vessely idején meg is ösmerteti fogait a támadó bundájával. Az utóbbi napokban éppen Csárdás bundája szenvedett folytonos hiányt egy meggondolatlan pillanatban elkövetett illemtelenségéért.

— **Tűzek.** A múlt héten Andrásfalván és Várnán pusztított a tűz. Előbbi községben több ház égett le a hozzájuk tartozó melléképületekkel, ellenben Várna csaknem egészen felemészttetett a tűz által.

— **Baross Gábor exhumálása.** A képviselőház, a kormány, a kereskedelmi miniszterium, a főváros s több vármegye, iparkamara és más testületek képviselőinek jelenlétében, május hó 9-én helytették el Baross Gábor hamvait a klobucsi mauzoleumban. Az újra beszentelés szertartását Bende Imre nyitrai püspök végezte fényes papi segédlettel.

— **A kereskedelmi iskolák új szervezete.** Egy budapesti könyvnyomatos hozza a hirt, hogy *Wlassics* Gyula kultuszminiszter új szervezetet fog legközelebb adni a kereskedelmi iskoláknak. Az új szervezet szerint a kereskedelmi akadmiák és középiskolák, *felső kereskedelmi iskola* nevezetűt kapnak s külön főigazgató, esetleg főigazgatók felügyelőit lesznek bízva. A három éves tanfolyam megmarad; a második idegen nyelv nem lesz szükségképpen a francia, hanem lehet az angol, vagy az olasz is; az áruismeret a kémiával kapcsolatban tanítatik. A rendes tantárgyak sorába lép a vallás, a szépirás és a torna is. A közoktatási miniszter azon van, hogy ez a javaslat már a jövő tanévben érvénybe lépjen.

— **Erdőéges.** A rutkai határban lévő közös büfka erdő eddig ismeretlen okból május hó 7-én kigyúladt s csak a gyorsan kivonult községi tüzoltóknak köszönhető, hogy 3 órai erőfeszítés után a tűz további terjedése megakadályoztatott.

— **Kréta-rajok** rendelhetők Singer Sándor festőnél, Turóc-Szt-Mártonban. Egy képnek ára 6 ft. Rendelések Singer Henrik divatárú üzletébe küldhetők.

— **Kereskedelmi és iparkamari értesítés.** A kereskedelemi m. kir. miniszterium megbízásából ezenel pályázatot hirdetünk az ezen miniszterium által fátal tőkéről és kellőleg képesített iparosok részére szakismeretük fejlesztése céljából alapított 300 fros utazási ösztöndíjra. Felhívjuk Pozsony, Nyitra, Trencsén és Turóc vármegyében illetékes s a fenti feltételeknek megfelelő iparosokat, hogy e tekintetben folyamodványukat f. évi május 20-ig a pozsonyi kereskedelmi és iparkamarához terjesszék be. A folyamodványhoz csatolandó a pályázó illetőségi helyét, családi viszonyait, erkölcsi magaviseletét, tanulmányait, foglalkozását és nyelvismeretét igazoló okmányok és a folyamodványban részletesen körülírandó azon út terve, melyet az illető meg akar tenni.

Irodalom.

Millenniumi történelem. Az *Athenaeum* r.-társaság kiadásában megjelent *A magyar nemzet története* című 10 kötetes nagy munkának (millenniumi kiadás) első kötetét méltó elismeréssel fogadta egy a komoly kritika, mint a magyar olvasó közönség, mely immár tritica képet bir magának alkotni arról a nagyszabású műről, a mívé ez a vállalat, az első kötet után itélve ki fog fejlődni. Ezen kedvező hangulat hatása alatt indul most utnak a második kötet két első füzeté, mely a sorozatban 22. és 23. számokkal van jelölve. A második kötet főcíme *Magyarország az Arpádok királyok alatt*. Irta: *Marcali Henrik* kiváló történetírónk, kit ama kitüntetés ért, hogy időközben Ő Felsőge által a budapesti tudomány-egyetem magyar történelmi tanárszékére rendes tanárnak kineveztetett. Ezt a második kötetet rövid előző nyitja meg, melynek remek előszója: *Egyház alapkövének letétele*, Vágo Pál rajzolta. Az első könyv: *Küzedelm* a nemzeti függetlenségért cím alatt Péter és Ába Samuel, a pogány lázadás, a trónviszályok történetét tárgyalja lehetőleg kimerítően, az összes történelmi adatokat nagy buzgalommal egybeállította és kritikailag feldolgozta. Ezekhez a füzetekhez is pompás műmellékletek vannak csatolva: *Szent Margit zárdába lép*; Székely Bertalan nagyszerű falfestménye a pécsi székesegyházban; a *Mormászok* látképe; *Szent László ereklyetartó mellszobra*; a győri székesegyházban; a *Tadók betörése*; remek hasonmás Turóc kronikájának augsburgi kiadásából. A szöveg közé pedig annyi sok szebbnél szebb kép van nyomtatva, hogy csak a főbb felsorolására szorítkozhatunk. Így *Strassburg középkori képe*, *Schedel Viágirkönyvének*, ugyanon *Regens középkori képe*, *Ménfő falu* és *A ménfői csatáról*; és a *Mátraalja Saármál* látképe Cserna Karoly eredeti rajzából. A salzburgi bencés kolostor mikeségnyéből két érdekes kép van bemutatva, az egyik a XI. századból egy papot és a másik egy püspököt ábrázol egyházi ornatusban. Közölve van F. Zanettinek G. S. Gatterer rajza után készült rézmetszetéből *Szent Gellért vértanúsága*, mely azt a jelenetet ábrázolja, midőn az első csanádi püspök kocsiával letaszítatik a Dunába arról a hegyről, mely most róla Gellérthegeynek nevezetik: Ezen kívül ezekben a füzetekben be vannak mutatva a bécsi kronikának összes képei, a melyek erre a korra vonatkoznak. Egyes füzet ára 30 kr. Előfizetés negyedévre (12 füzet) 3nt 60 kr., félévre (24 füzet) 7 frt 20 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

Nyiltter.

(Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerk.)

Henneberg-selyem oszakis akkor valódi, ha közvetlen gyarámból rendelik — fekete, fehér és színeseket 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, oszikos, kockozott, mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban stb.) postabér és vámentesen a hazhoz szállítva és mintakatalógust postafordultával küld: **Henneberg G.** (cs. k. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Szívjabja címzett levelekre 10 kros és levelezőlaponkra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

985. tk. sz. 1895.

Árverési hirdetményi kivonat.

A turóc-szt.-mártoni kir. járásbíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Franek Tamás végrehajthatónak és Hrivnák szül. Fazcuna Katalin csalakozónak Hrivnák János elleni végrehajtási ügyében a beszterecebányai kir. törvényszék területén Pribóc községben fekvő:

1. a pribóci 19. sz. tljkvben A. I. 2-6. és + 2. sorsz. alatt felvett ingatlanokból Hrivnák Jánost B. 5. és 8. t. a. 1/4-od részben megjelölt jutaléokra 520 frtn,

2. az ugyanottani 117. sz. tljkvben A. I. 1. sorés + 1. sor-sz. alatt felvett s Hrivnák János nevére 1/4-od, Hrivnák József nevére 1/4-od és Hrivnák János nevére 1/4-od részben irt ingatlanokra és azokon épült 12. ö. i. sz. házra 160 frt kikialtási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanosság az 1895. évi május hó 25-ik napján d. e. 10 óraker Pribóc községben a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a kikialtási áron alól is el fog adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanosság kikialtási árának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy pedig a bánatpénznek a bíróságnál lett előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű előismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíróság, mint tkvi hatóság.
Turóc-Szt.-Mártonban, 1894. évi március 8-án.
Medzihradszky,
kir. aljbíró.

526. tk. sz. 1895.

Árverési hirdetményi kivonat.

A turóc-szt.-mártoni kir. járásbíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Pittner szül. Klein Máriának, Laczko Mátyás elleni végrehajtási ügyében, Szklenő községben fekvő, a szklenői 103. sz. tljkvben A. I. 1-20. sorsz. alatt felvett (többi közt 279. hrsz. 118/d. ö. i. számú házból álló) és Laczko Mátyás nevére egészben irt ingatlanosságra 547 frt kikialtási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanosság az 1895. évi május hó 27-ik napján d. e. 10 óraker Szklenő községben a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a kikialtási áron alól is el fog adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanosság kikialtási árának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy pedig a bánatpénznek a bíróságnál lett előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű előismervényt átszolgáltatni.

Kir. jbróság mint tkvi hatóság.
Turóc-Szt.-Mártonban, 1895. évi február hó 8-án.
Medzihradszky,
kir. aljbíró.

Biztos gyógyulás

a következő betegségekből: skrophulotikus és tuberkulotikus bántalmak, angolkór, mirigyes szervek tömörülése, csont- és izületi bántalmak, köszvény, gyűgkő, idült bőrbajok, idült izom- és izületi csúz (reuma), mindennemű (sorr-, orr-, torok-, gége- és légutak-hurut)(katarrh, asthma), sápkór, vérszegénység, renyhe bélműködés, mindennemű női bajok, a hóla a jód és vas együtt-léte jobb eredményeket biztosít, mint csupán a vas-füzdőzés, idegbajok, hűdések és görcsök.

Árva-Polhora-gyógyfürdő

Altalánosán elismert jódbrom-vaslithium és só-tartalmú gyógy-víz.

Az új tulajdonosok által tetemes költség-tenováva.

Mértfűláctere terjedő fenyvesek között, tiszta lakások, házi ellátás.

Teljes pensió lakás, fürdőzés, ellátás stb. **14 frtért hetenkint**

Egy házaspár **20 frt**, egy gyermekkel **25 frt**.

Bővebb felvilágosítással, prospektussal készségesen szolgál

Az igazgatóság.

1818. sz.

Pályázati hirdetmény.

Turóc-vármegye mossóc-zniói járáshoz tartozó znióváraljai orvosi kerületben lemondás folytán üresedésbe jött körorvosi állásra ezennel pályázatot

nyitok s felhívom a pályázokat, miszerint az 1883. évi l. t. c. 9. §-a értelmében, — annak kimutatásával, hogy a magyar-, német- és tót-nyelvet szóban s a magyart azonfelül írásban is bírják — felszerelt s magyar nyelven irt kérvényeket, hozzám folyó évi május hó 20-ig benyújták.

1. Az orvosi körtől fizetés 400 frt, azonkívül szabályrendeletileg megállapított gyógykezelési és himlőoltási díjak, valamint fuvar természetben.

2. A Znióváralja községben lévő állami tanítóképződétől mint intézeti orvos kap évenként 200 frtot s a mennyiben a megválasztandó körorvos az egész-ségtannak a znióváraljai tanítóképződeben való elő-adásra tanári bizonyítványt nyújtva lenne (ezek előnyben részesülnek) mint ilyenek tiszteleldija a fentebb említett 200 frt betudásával 350 frtra emel-tetik fel.

Stubnyafürdő, 1895. évi április hó 20 án.

Zorkóczy,
főszolgabíró.

A Richter-féle gyar Tincz. capsici compos.

Ezen Horngy-Pain-Expeller nevén is ismeretes, igazán népszerű házi szer most már 25 év óta legjobbjó fájdalomcsillapító be-nyújtásnak bizonyos helyro-nyult községben, csuszán, tagszaga-tásnál stb. nel. A föld összes or-szágaiban nagy elterjedést és bizto-hatású következtében minden oldalról oly elismerést talált, hogy minden betegnek jog-gal ajánlható.

A Tincz. capsici compos.
(Horngy-Pain-Expeller)

kinagaszó állózat a fájdalomcsillapító be-dőrzésöl-tek között diadalmasan megtartotta, különfele fel-bujtás és utánzatok dacára; ez bizonyára a legjobbjó bizonyíték arra nézve, hogy a községben igen jól meg tudja különböztetni a jót a rossztól.

Hogy értéketlen utánzatot ne kapjunk, bevá-sárlás alkalmával vedjünkünkre, a város horngyona gyűlen-dős és minden üveg ezen jegy nélkül, mint nem v. öd. visszautasítandó. A gyógy-szerárakban kapható 40 kr., 70 kr. vagy 1 frt. 20 kr. irt árban üvegenként; Budapesten **Török Zsuzsolt** gyógyszerésznél.

Richter-féle gyar Rudolstadtban, Thür.-ban.

A tapasztalat azt oktatja, hogy: **Mindig a helyes forrást keresd, ha vásárolsz.**

Ez méltán az én üzletemre vonatkozhat, mert csakis egy oly nagymérvű üzletnek, amilyen az enyém, lehetnek olcsó költségei, mely körülmény óriási kész-pénzár-bevásárlásoknak és egyéb előnyöknek közön-tesítő s melyeknek vége a vevőim veszik hasznát.

Gyönyörű minták magánvevőknek ingyen és bérmentve.

Bőrtartalmú **mintakönyvek**, amilyenek **eddig még nem** letettek, **szabók részére** bérmen-telentül.

Öltönyeknek való kelmék

Peruvien és dosking a magas klérus részére, szabály-szerű kelmék és kir. tisztviselő-egyenruhákra, ugyszintén hadastányok, tűzoltók és tornászknak, valamint lívrék részére. Teke- és játékszatalokra való posztók, koesi-áthuzatok.

Legnagyobb raktár stájeri, karinthai, tiroli stb. lodenben férfi és női használatra, eredeti gyári árak mellett, oly nagy választékban, a milyent husz-szoros verseny sem nyújthat.

Legnagyobb választék csakis finom, tartós női posztóból, a legdivatosaibb színekben. Mosó-szövet, útt-plaidok 4-14 frtig.

ugy-szintén **szabó-kellékek** (uj-bélés, gomb, tft, cérna stb.).

Valdói, tartós, tiszta gyapot-posztó árukat, és nem holmi olcsó rongyot, mely a leg szabó munkadíját érdemli, ajánl juttanyos áron

STIKAROFSKY J.,
BRÜNNBEN (az osztrák Manchester).
Legnagyobb gyári posztó raktár 1/2 millió forint értékben.

Szétküldés csak utánvét mellett.

Figyelmeztetés! Minthogy ügynökök és házalók Stikarofsky-c. elnevezéssel másodminőségű árukat szoktak árusítani, félreértések kiküldése végett figyelmeztetem a n. é. fogyasztó községet, hogy ilyen egyéneknek semmi felület alatt nem adom el árúmat.

Meghívó.

A „Dobrovits László és társai tömören hajlított fabutor-gyár Turóc-Szt.-Mártonban“ t. c. részvényesei a f. évi május hó 29-én délutáni 4 óraker Turóc-Szt.-Mártonban, a gyári irodahelyiségben megtartandó

rendkívüli közgyűlésre

tisztelettel meghívotnak.

A tanácskozás és határozathozatal tárgyai:

1. Jelentés a vállalat jelenlegi állapotáról.
2. Választás az igazgatóság tagjainak kiegészítése céljából.

A közgyűlésen személyesen vagy meghatalmazott által résztveenni óhajtó t. c. részvényesek részvényeiket az alapszabályok 19. §-a értelmében a közgyűlés megkezdéséig vagy Turóc-Szt.-Mártonban a gyár irodájában, vagy Beszterecebányán a „Beszterecebányai takarékpénztár“nál, vagy pedig Sopronban Dobrovits Sándor soproni takarékpénztári főkönyvelő úrnál letetményezni tartoznak.

Turóc-Szt.-Mártonban, 1895. május 10-én.

Az igazgatóság.

HIRDETMEYNY.

Ö császári és apostoli királyi felségének f. évi január hó 17-én Budapesten kelt legfelsőbb elhatározása folytán ezennel megindították a

XVIII. magyar kir. államsorsjáték,

melynek tiszta jövedelméből a pesti szegénygyermek-kórház-egylet, a pudai nőegylet, vagyontalan állami tisztviselők özvegyei és árvi részére gyűjtendő alap, a Mensa akademica, a háromszéki gyári árva hti és szegényház, a siketnémkó kolozsvári országos intézete, az aradi siketnémia iskola, a fumei Mária árvaház egyenkint egy tíz részben és a Banolder-féle tan- és nevelőintézet, a nagymihályi közkórház, a fehér kereszt egylet és a budapesti angol kisasszonyok tanintézete egy huszad részben fognak részesítettni.

E sorsjáték összes 3282-ben megállapított nyereményei az alább következő játékterv szerint 160.000 frtra rugnak, és pedig:

1 főnyeremény	— — — 60000 frt	2 nyeremény egyenkint	— 3000 frt
1	— — — 15000 „	4	— 1000 „
1	— — — 10000 „	20	— 500 „
1 nyeremény	— — — 5000 „	50	— 100 „
1	— — — 4000 „	200	— 50 „
1	— — — 3000 „	3000	— 10 „

az összes nyeremények középnézet fizetelmek ki.

A húzás visszavonhatatlanul 1895-ik évi június hó 26-án Budapesten történik.

Egy sorsjegy ára 3 frttal o. c. van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók a lottó-igazgatóságnál Budapesten (Pest, fővámház, félemelet), a hová a megrendelt ára postautalvány mellett előre beküldendő, valamennyi lottó-, só- és adóhivatalnál, a legjobbjó postahivatalnál, a bécsi »Merkur«-nál és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyarú közegeknél.

Budapesten, 1895. január 17-én.

M. kir. lottó-igazgatóság.